

“La meva crònica sentimental té molts més angles d'accés, de línies de força”

Lluís Muntada (Riudellots de la Selva, 1964), premi Just Manuel Casero 1982 per *Espirals*, publica a Proa la novel·la *L'elegància del número zero* (vegeu-ne la crítica a la pàgina 71). És articulista i crític literari.

—Heu volgut fer la crònica d'una educació sentimental?

—Clavat. El llibre relata l'educació sentimental de tres joves nascuts els anys 60 en un poble fronterer amb França. La novel·la, però, té molts més angles d'accés, de línies de força. Com ara la violentació de la identitat personal, la tensió entre passió i raó, el canvi de paradigmes laborals, el triangle amorós i, sobretot, un rerefons antiutòpic d'una generació que es refugia en la carnalitat per escapar de les grans sobredosis d'ideologia i de teories messiàniques. Hi ha un replec cap a l'elementalitat de la persona, cap a les reaccions més primàries i instintives.

—La novel·la no ha comportat, en el moment de fer-la, cap tensió entre autobiografia i ficció?

—Com tota obra literària, poua d'elements autobiogràfics. En qualsevol cas no hi ha cap element autobiogràfic. He procurat, això sí, relatar només coses que conec. Això em sembla una condició bàsica perquè la novel·la sigui creïble i versemblant. Tant els aspectes generacionals com els referents al món futbolístic i literari, surten de mi mateix, però aplicats de manera diferent a cada personatge.

—La complexitat de les propostes conceptuals fa pensar en una redacció pausada i llarga en el temps.

—No ho és tant. Vaig trigar-hi uns dos anys, molt intensos, amb una regularitat, això sí, important. Em vaig deixar endur pel corrent de l'escriptura. Veia molt clar el principi i el final, i la resta va ser una recreació de l'atmosfera, una tensió narrativa que articulés els elements de reflexió existencial i generacional, que caracteritzen en gran part la novel·la.

—Aquesta manera d'elaborar la novel·la explica que hi hagi capítols molt més breus que no els altres?

—No. Aquests capítols curts responen a les reflexions existencials, personals, del principal protagonista, en David. Hi ha capítols que existeixen en el cap del protagonista i hi ha personatges que només existeixen com a projecció del

DANI CODINA

Luís Muntada publica la novel·la *L'elegància del número zero*, a Proa.

protagonista. Són microuniversos que es desprenen de la vèrtebra narrativa i hi tornen per crear un altre bulb. En aquest sentit diríem que és una novel·la germinal, amb estructura de rizoma.

—Més que l'anècdota, els fets anecdòtics, que hi són, tracteu de grans temes, no?

—Els grans temes existencials de la literatura: el pas del temps, la pèrdua de vitalitat, la tensió entre cultura i instint; les ambicions personals; les pors, el remordiment...

—A la primera fase, en David confessa que li agradaria dir que el seu nom no és David. És una manera indirecta de dir que no sabem mai qui som, o que voldríem no ser allò que ens han dit.

—És una declaració d'intencions. El protagonista mostra al llarg de la seva vida una voluntat paradoxal, contradictòria, que és la de tenir atributs, però captant-los d'unes altres persones, sobretot del cosí, que li serveix de model. Per dir-ho d'una manera poètica, viu entre l'ésser i el desésser, un

moviment pendular que el porta a cenyir la seva personalitat amb molts atributs que no li són naturals. El rerefons de la seva psicologia és d'apostar per no incidir en la realitat, per mantenir-se tan estàtic com li és possible, idea molt usual en la literatura. Montaigne deia que molts dels mals s'haurien evitat si la gent s'hagués quedat a casa.

—El lector no ha d'estar saltant constantment entre les frases per saber quina és de situació i quina de reflexió?

—Penso que aquests dos nivells d'escriptura queden molt soldats. Allò que pot semblar un accident, com el paisatge, un tret físic, una determinada manera de parlar, una tempesta, etcètera, és part substancial de l'acció. Per tant, jo crec que el lector senzillament —i jo no sóc ningú per donar-li consells— s'ha de deixar endur pel magma, aquest magma fluent, en què els diversos nivells d'escriptura serien més aviat objecte d'una dissecció de crítica literària, però no pas un aspecte que s'hagi de tenir en compte en el requisit d'emoció lectora perquè l'obra funcioni. La novel·la passa en el cap del protagonista. Per tant, de manera arbitrària es barregen molts aspectes, de la descripció, la cita i el record, a la reflexió.

Lluís Bonada